

Handelen og hvad derom er foreslaet, da har jeg vel selv tænkt paa, at der maatte gaaes frem i en noget lignende Retning, men vi maae dog ikke glemme, at der er et overmaade vigtigt Hensyn at tage, nemlig Hensynet til et Samsundsforhold, vi nu engang have, som jeg vistnok i flere Henseende erkender for uheldigt, idet saa mange Kjøbstæders Næring er afhængig af et vist Opiland, hvortil kommer, at disse Kjøbstæder i gamle Tider ikke just ere blevne lagte paa de heldigste Steder, navnlig ikke ere satte i umiddelbar Forbindelse med Søen. Det er jo bekendt, at en stor Deel af dem, af Frygt for Sørvære, er lagt temmelig dybt ind ved Fjorde og Vigge, og det er da stedse antaget, at naar nye Etablissementer blive anlagte paa bekvemere Steder, nærmere ved en seilbar Havn, saa vil den Næring, som berøer paa Søhandelen, drages dertil. Alle disse Mæringer er jeg jo forpligtet til at tage Hensyn til, ved at skulle skride til Uarbejdelsen af en Næringslov, idet jeg gjentagende forvarer mig imod, at jeg her udtaler nogen Mening om deres Realitet. Jeg maa som sagt komme ind paa disse Spørgsmaal, der reises fra saa mange Sider, og det maatte altsaa være mig hjært, om jeg paa nogen Maade, f. Ex. ved Afstemningen inden Sagens Overgang til 3die Behandling, kunde erhverve Kundskab om de Anskuelser, som her i Thinget gjøre sig gjældende. Det forstaaer sig imidlertid af sig selv, at dersom Folkethinget, da Sessionen dog paa Grund af andre Forhold denne gang maa have en vis Begrændsning, maatte finde, at der savnes Tid, at der er andre Arbeider, det vil anvende sine Kræfter paa, saa har jeg naturligvis ikke Ret til at staae paa denne Sags Fremme, men jeg kan kun henstille denne til det høitærede Thing.

Eschering: Jeg vil anerkjende, at den ærede Minister har berørt de Punkter, der ogsaa forekomme mig at være dem, der bør være Gjenstand for en alvorlig Underfølgelse, og jeg takker Ministeren ganske særdeles for den Maade, hvorpaa han har taget denne Sag; jeg kunde ikke ønske noget Bedre.

D. Müller: Efter den ærede Ministers Udtalelse forleden Dag havde jeg, og vistnok

Mange med mig, sikkert troet, at den ærede Proponent havde taget sit Forslag tilbage. Dette er imidlertid ikke skeet, og den ærede Proponent har benyttet denne Leilighed til at fremsætte sine Anskuelser om Næringsforholdene i det Hele, og navnlig at udtale sig temmelig stærkt polemisk mod de Arbeider, der paabegyndtes i Attenhundrede og nogle og fyrgetyve og sluttedes i 1847 her i Kjøbenhavn, og som havde til Formaal at fremme disse Anliggendes Ordning her i Byen. Proponenten hævde sig navnlig meget stærkt mod Prøvernes Bibeholdelse, og jeg benytter denne Leilighed til at udtale, at jeg ganske deler hans Anskuelse i den Henseende. Jeg har vel i flere Aar taget Deel i den omtalte Commissions Forhandlinger, og som jeg troer, meget virksom Deel, men hvis den ærede Proponent har lagt Mærke dertil, vil han ogsaa have seet af Betænkningen, at jeg for min Deel, idet jeg tiltraadte den, ogsaa udtrykkelig vedkjendte mig, at jeg stedse havde hyllet Næringsfrihedens Princip. Det forekommer mig at høre med til en Borgers Rettigheder, at han kan bruge sine Hænder, sin Tid og sine Kræfter i det Hele, som han bedst veed, vil og kan, saalænge han ikke fornærmer Andre — jeg mener, at det er dette Princip, som maa lægges til Grund. Jeg tør dertil føle, at jeg i et Tidrum af over 20 Aar ikke alene har studeret mit Fædrelands Nærings Lovgivning, men ogsaa Næringsforholdene overhovedet, baade her i Danmark og i andre Lande, og jeg er kommen til den fulde Overbeviisning, at baade Erfaringen har viist og Videnskaben godtgjort, at man er bedst tjent med Friheden. En anden Sag er, at, naar man, som her, har at gjøre med en gammel Stat, saa kan man ikke paa eengang reformere Alt, og jeg har tænkt mig; at de Indskrænkninger, man maatte gjøre, fornømmeligen maatte være rettede derpaa, saavidt muligt at staae de bestaaende Interesser. Man maa nemlig huske paa, at der er mange Individer, der have gjort mange Opoffrelser for at komme til det Punkt, hvorpaa de nu staae, og dernæst er der ogsaa visse politilige og fiscale Hensyn, der ikke aldeles kunne sættes tilside; men med disse Indskrænkninger er det min Overbeviis-